

સાંદીપનિ - વાલ્મીકી - વેદવ્યાસ - અત્રિ - વશિષ્ઠ - વિશ્વામિત્ર શાળા વિકાસ સંકુલ, મહેસાણા

તારીખ : ૦૭/૦૨/૨૦૨૪

દ્વિતીય વાર્ષિક પરીક્ષા : ૨૦૨૩-૨૪

વાર : બુધવાર

દોરણ : ૧૧ વિષય : અર્થશાસ્ત્ર

કુલ ગુણ : ૫૦

સમય : ૨ કલાક

- સૂચના : (1) બધા જ વિભાગ તથા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
 (2) જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નોના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.
 (3) પ્રશ્નપત્ર ધ્યાનથી વાંચી નિયત સમયમાં પૂર્ણ કરો.
 (4) પ્રશ્નપત્રમાં ક્યાંય પણ જવાબ કે નિશાની કરવી નહીં.

વિભાગ - A

★ નીચેના પ્રત્યેક પ્રશ્નમાં આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી સાચો ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ) 10

- (1) અર્થશાસ્ત્રને વાસ્તવવાદી વિજ્ઞાન તરીકે રજૂ કરનાર અર્થશાસ્ત્રી
 (A) એડમ સ્મિથ (B) રેબિન્સ (C) સેમ્યુઅલ સન (D) માર્શલ
- (2) તમામ કુદરતી સંપત્તિ એટલે શું ?
 (A) મૂડી (B) શ્રમ (C) જમીન (D) સંપત્તિ
- (3) વસ્તુની કિંમત અને માંગ વચ્ચે કેવો સંબંધ છે ?
 (A) ઘન (B) વ્યસ્ત (C) સપ્રમાણ (D) શૂન્ય
- (4) કિંમતના ઘટાડાને કારણે પુરવઠામાં થતા ફેરફારને શું કહેવાય ?
 (A) વધારો (B) વિસ્તરણ (C) સંકોચન (D) ઘડાડો
- (5) કયા ખર્ચને માપી શકાતો નથી ?
 (A) વાસ્તવિક ખર્ચ (B) નાણાંકીય ખર્ચ (C) વૈકલ્પિક ખર્ચ (D) લાંબા ગાળાનો ખર્ચ
- (6) સ્થાન આધારિત બજારના કેટલા પ્રકાર હોય છે ?
 (A) એક (B) ત્રણ (C) ચાર (D) પાંચ
- (7) કયા બજારમાં 'પેઢી એજ ઉદ્યોગ' બને છે ?
 (A) પૂર્ણ હરિફાઈ (B) ઈજારો (C) ઈજારાયુક્ત હરિફાઈ (D) અલ્પ હસ્તક ઈજારો
- (8) ભારતીય મધ્યસ્થ (R.B.I.) ની રચના કયા વર્ષમાં થઈ ?
 (A) 1847 (B) 1857 (C) 1935 (D) 1947
- (9) આયાત થતી વસ્તુ જેવી વસ્તુનું ઉત્પાદન દેશમાં કરવામાં આવે તેનું શું કહેવાય ?
 (A) ખાનગીકરણ (B) ઉદારીકરણ (C) આયાત અવેજીકરણ (D) વૈશ્વિકરણ
- (10) ઉત્પાદન પદ્ધતિથી રાષ્ટ્રીય આવકની વ્યાખ્યા કોણે આપી ?
 (A) માર્શલ (B) ફિશર (C) પીગુ (D) સેમ્યુઅલસન

વિભાગ - B

★ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક - બે વાક્યમાં લખો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)

6

- (11) ઉત્પાદનના કેટલા સાધનો કેટલા છે ? કયા કયા ?
- (12) ગિફન વસ્તુ એટલે શું ?
- (13) પ્રાદેશિક બજાર એટલે શું ?
- (14) માનવ વિકાસ અહેવાલની રચના કોણ કરે છે ?
- (15) F.D.I. પૂરું નામ આપો.
- (16) માથા દીઠ આવક જાણવાનું સૂત્ર જણાવો.

વિભાગ - C

★ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 6 પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (પ્રત્યેકના 2 ગુણ)

12

- (17) આર્થિક પ્રવૃત્તિ અને બિનઆર્થિક પ્રવૃત્તિ વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. (કોઈપણ બે મુદ્દા)
- (18) વસ્તુઓ અને સેવાઓનો અર્થ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
- (19) ઈજારાના સંદર્ભમાં પેઢી એજ ઉદ્યોગ સમજાવો.

- (20) ઈજરાયુક્ત હરીફાઈ એટલે શું ?
- (21) હોમ ચાર્જસ એટલે શું ?
- (22) ભારતની પ્રાચીન નિકાસો જણાવો.
- (23) આર્થિક સુધારાનો અર્થ આપી આર્થિક સુધારાના પાસા જણાવો.
- (24) પ્રો. પીગું કોને રાષ્ટ્રીય આવક કહે છે ?

વિભાગ - D

- ★ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 4 પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકના 3 ગુણ)

12

- (25) માંગમાં વિસ્તરણ અને સંકોચન આકૃતિ સહિત સમજાવો.
- (26) વ્યાપારચક્રના કેટલા તબક્કા છે ? કયા કયા ?
- (27) ઈજરાયુક્ત હરીફાઈના લક્ષણો જણાવો. (કોઈપણ ત્રણ)
- (28) ભારતમાં રેલ્વેનો વિકાસ સમજાવો.
- (29) આર્થિક સુધારાની પ્રતિકૂળ અસરો જણાવો. (કોઈપણ ત્રણ)
- (30) રાષ્ટ્રીય આવક અને રાષ્ટ્રીય પેદાશ સમજાવો.

વિભાગ - E

- ★ નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 2 પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકના 5 ગુણ)

10

- (31) 'અલિપ્ત અર્થતંત્રમાં રાષ્ટ્રીય આવકનો ચક્રાકાર પ્રવાહ' આકૃતિ સહિત સમજાવો.
- (32) 'અર્થશાસ્ત્ર' વિષયનું મહત્વ સમજાવો.
- (33) બજારના લક્ષણો જણાવો.

Master Classes Chirag Prajapati 98241 49446